

Dosarul nr. 2ra-1224/21

Prima instanță: Judecătoria Bălți sediul central (jud. A. Donos)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. A. Corcenco, D. Corolevschi, D. Stănilă)

ÎNCHEIERE

18 august 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Victor Burduh

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Irina Rotari, reprezentată de avocatul Denis Duca

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Irinei Rotari împotriva lui Vitalie Cornovanu cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 25 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost admis apelul declarat de Vitalie Cornovanu, casată integral hotărârea din 27 octombrie 2020 a Judecătoriei Bălți sediul central și pronunțată o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată

constată:

La 27 mai 2020, Irina Rotari a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vitalie Cornovanu cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că la 6 octombrie 2019, de către Vitalie Cornovanu a fost perfectată recipisa, prin care s-a obligat să-i achite datoria în sumă de 40 000 de lei în termen de trei luni de la data semnării recipisei, adică până la data de 6 ianuarie 2020.

A comunicat că, de nenumărate ori, dânsa s-a adresat către pârât cu solicitarea returnării banilor, însă a fost refuzată.

În scopul încasării datoriei, la 13 februarie 2020, a expediat prin scrisoare simplă, cât și prin scrisoare recomandată, în adresa pârâtului o cerere de rambursare a datoriei, aceeași cerere a fost expediată lui Vitalie Cornovanu și prin intermediul poștei electronice la 15 ianuarie 2020, care a rămas nesoluționată.

Astfel, toate încercările de a soluționa litigiul pe cale amiabilă nu s-au soldat cu succes, până în prezent pârâtul nu a restituit suma datorată și refuză categoric să-și onoreze obligațiunile asumate.

De asemenea, pârâtul urmează să-i achite și dobânda de întârziere pentru perioada 10 ianuarie 2020 - 26 mai 2020, în mărime de 2 310,14 de lei.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 10, 15, 16, 774, 776, 858, 874, 901, 947, 948, 952 Cod civil, art. 38, 166, 167 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea de la Vitalie Cornovanu în beneficiul său a datoriei în sumă de 40 000 de lei, a dobânzii de întârziere pentru perioada 10 ianuarie 2020 - 26 mai 2020 în sumă de 2 310,13 de lei, a cheltuielilor de judecată suportate pentru achitarea taxei de stat și a cheltuielilor de asistență juridică.

Prin hotărârea din 27 octombrie 2020 a Judecătorei Bălți sediul central, a fost admisă acțiunea.

Au fost încasate de la Vitalie Cornovanu în beneficiul Irinei Rotari datoria în sumă de 40 000 de lei, dobânda de întârziere în sumă de 2 310,13 de lei, cheltuielile de judecată pentru taxa de stat în sumă de 1 269,30 de lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 6 000 de lei.

În susținerea soluției emise, prima instanță a apreciat ca fiind întemeiate pretențiile reclamantei Irina Rotari cu privire la încasarea datoriei în sumă de 40 000 de lei de la pârâtul Vitalie Cornovanu, deoarece ultimul nu și-a executat obligația de restituire a datoriei, conform recipisei din 6 octombrie 2019.

Dat fiind faptul că pârâtul nu și-a executat obligațiunile asumate, el este în întârziere față de reclamantă, prin urmare, sunt întemeiate și pretențiile cu privire la încasarea dobânzii de întârziere pentru perioada 10 ianuarie 2020 - 26 mai 2020 în sumă de 2 310,13 de lei.

Prin decizia din 25 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, a fost admis apelul declarat de Vitalie Cornovanu, casată integral hotărârea din 27 octombrie 2020 a Judecătorei Bălți sediul central și pronunțată o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Întru consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că recipisa din 6 octombrie 2019 nu poate fi catalogată drept rezultat al raporturilor juridice de împrumut, ci ca o tranzacție de soluționare, pe cale extrajudiciară, a litigiului de partaj a averii comune în devălmășie.

Or, în situația cazului nu s-a confirmat faptul predării-preluării sumei de 40 000 de lei de la Irina Rotari către Vitalie Cornovanu (acest lucru nu rezultă din recipisă), dar s-a confirmat (reieșind din explicațiile apelantului coraportate la procedura inițiată despre partajul averii comune) faptul că respectiva sumă constituie costul automobilului supus partajării împreună cu cheltuielile de reparație a acestuia.

Totodată, instanța de apel a menționat că litigiul de partaj a averii comune în devălmășie se soluționează, inclusiv, în baza înțelegerii confirmate prin recipisa din 6 octombrie 2019, nu a fost negat de partea intimată în ședința instanței de apel.

Cu toate că în conținutul cererii de apel apelantul a invocat excepția de nulitate a recipisei din 6 octombrie 2019, în ședința instanței de apel el a declarat că această cerință nu o mai susține, dat fiind necesitatea apărută de soluționare a litigiului de partaj a averii, inclusiv, în baza acestei recipise, precum și în baza unei tranzacții de împăcare aflate în faza negocierilor.

Astfel, în cadrul litigiului de partaj a averii comune în devălmășie a soților Cornovanu/Rotari, solicitările apelantului Vitalie Cornovanu urmează a fi soluționate, inclusiv, în baza recipisei din 6 octombrie 2019.

La 29 iunie 2021, Irina Rotari, reprezentată de avocatul Denis Duca a declarat recurs împotriva deciziei din 25 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În susținerea recursului a invocat că Vitalie Cornovanu, întocmind recipisa olografă prin care a recunoscut existența unei obligații (datorii) în sumă de 40 000 de lei, a recunoscut valabilitatea unor relații juridice prin care s-a obligat să restituie datoria.

Astfel, instanța de apel a interpretat eronat normele de drept și a catalogat această recipisă ca fiind o tranzacție de împăcare în vederea prevenirii litigiului de partaj a unui bun devălmaș (automobilul de model Peugeot 207 cu n/î XXXXX).

Cu atât mai mult, că acțiunea privind partajul bunurilor devălmașe a fost depusă după ce dânsa s-a adresat instanței pentru executarea silită a obligației.

Acțiunea de partaj a fost un abuz de drept din partea intimatului pentru a induce în eroare instanța cu privire la întinderea obligației, acesta nu a negat că a întocmit recipisa, doar că ar fi spus că a întocmit-o pentru a partaja bunurile.

A precizat că în acțiunea de partaj, Vitalie Cornovanu nu a făcut referire la recipisa dată, doar că a introdus suma de 40 000 de lei ca fiind costul automobilului, deși prețul unui asemenea automobil este cu mult mai mare decât cel indicat și nu are nicio atribuție cu obligația asumată prin recipisă.

Invocarea de către intimat a faptului că la întocmirea recipisei a fost indus în eroare, nu corespunde adevărului și nici nu poate fi plauzibilă, cum o persoană cu studii superioare, care este angajat în calitate de auditor public principal în cadrul Curții de Conturi, nu a știut să întocmească o recipisă clară și a fost indus în eroare de fosta soție.

Din contra, acesta știind cu certitudine și având studiile necesare a întocmit recipisa fără a indica de unde rezultă datoria pentru a se putea apăra într-un eventual litigiu în instanța de judecată prin inducerea în eroare a instanței, ceea ce a și reușit în cadrul Curții de Apel Bălți.

Intimatul inițial a invocat excepția de nulitate a recipisei, ca ulterior să renunțe.

Odată ce a renunțat la excepția de nulitate, instanța nu era în drept să respingă acțiunea de încasare a datoriei.

În speța dată, instanța aplicând normele de drept material și procedural era obligată să admită acțiunea integral, iar Vitalie Cornovanu nu avea decât să demonstreze ulterior în procesul de partaj inițiat de acesta că această obligație rezultă dintr-o oarecare tranzacție asupra bunurilor devălmașe sau orice altceva.

Toate interpretările instanței de apel s-au făcut într-un mod arbitrar, contrar prevederilor art. 130 CPC.

Reieșind din prevederile art. 123 alin. (6) CPC, a remarcat că intimatul nu a negat întocmirea recipisei și a datoriei (obligației), deci acțiunea urma a fi admisă,

iar pentru contraprestația pe care o invocă precum că fosta soție nu i-a transmis bunul, urma să depună o acțiune reconvențională.

Prin urmare, instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

La 14 iulie 2021, în adresa lui Vitalie Cornovanu a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Irina Rotari, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 149), fiind recepționată de către acesta la data de 19 iulie 2021, ceea ce se atestă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 151).

La 2 august 2021, prin intermediul oficiului poștal, Vitalie Cornovanu, reprezentat de avocatul Valentin Fediuc a depus referință la recursul declarat de Irina Rotari, solicitând declararea inadmisibilității acestuia, inclusiv ca fiind depus cu omiterea termenului de declarare.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă actele cauzei, decizia din 25 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți a fost expediată în adresa părților la 21 aprilie 2021, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 135), fiind recepționată de către reprezentantul Irinei Rotari, avocatul Corina Movilă la 23 aprilie 2021, ceea ce se atestă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 136).

Se va nota că, prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 49 din 31 martie 2021, a fost declarată stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 1 aprilie – 30 mai 2021.

Potrivit pct. 1 din Dispoziția nr. 3 din 15 aprilie 2021 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, pe durata stării de urgență, *termenele de prescripție și termenele de decădere de orice fel nu încep să curgă*, iar dacă au început să curgă, se suspendă pe toată durata stării de urgență instituite potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 49 din 31 martie 2021.

Totodată, la 28 aprilie 2021, Curtea Constituțională a Republicii Moldova, prin Hotărârea nr. 15, a declarat neconstituțională Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 49 din 31 martie 2021.

Potrivit art. 388 alin. (1) Cod civil, termenul stabilit în săptămâni, luni sau o perioadă care cuprinde mai multe luni (ani, semestre, trimestre) expiră, în cazul prevăzut la art. 385 alin. (1), în acea zi a ultimei săptămâni sau ultimei luni care, prin denumirea sau numărul ei, corespunde zilei în care a survenit evenimentul sau momentul în timp respectiv, iar în cazul prevăzut la art. 385 alin. (2), el expiră în acea zi a ultimei săptămâni sau ultimei luni care precedă ziua în care, prin denumirea sau numărul ei, corespunde zilei în care a început să curgă termenul.

Iar conform alineatului (4) al aceluiași articol, termenul expiră la ora 24 a ultimei zile a termenului. Dacă acțiunea trebuie săvârșită la o organizație, termenul expiră la ora când această organizație, în conformitate cu normele stabilite, încheie programul de lucru.

Prin prisma normelor de drept enunțate și celor constatate mai sus, se atestă că termenul de 2 luni de declarare a recursului a început să curgă la data de 29 aprilie 2021, ziua imediat următoare declarării neconstituționalității Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr. 49 din 31 martie 2021 și a expirat la data de 29 iunie 2021.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 29 iunie 2021 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de Irina Rotari, reprezentată de avocatul Denis Duca, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Irina Rotari, reprezentată de avocatul Denis Duca, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de

recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Irina Rotari, reprezentată de avocatul Denis Duca urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Irina Rotari, reprezentată de avocatul Denis Duca.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nicolae Craiu

Victor Burduh